

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

_____ М. А. Лепський _____

“ _____ ” _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Громадська думка»

напрямок підготовки _____ 6.030101 «Соціологія» _____

факультет _____ соціології та управління _____

Запоріжжя – 2016 рік

Робоча програма «Громадська думка» для студентів
за напрямом підготовки 6.030101 – «Соціологія». – 30 серпня 2016 року - 12 с.

Розробники: Корнієнко Г.М., ст. викладач кафедри соціології, к.філос.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціології

Протокол від 30 серпня 2016 року №1

Зав. кафедрою _____ В.О. Скворець

“ _____ ” _____ 2016 року

Схвалено науково-методичною радою факультету соціології та управління

Протокол від 30 серпня 2016 року № 1

Голова _____ О.С.Маліновська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0301 – «Соціально-політичні науки»	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.030101 – «Соціологія»		
Загальна кількість годин – 72		Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		28 год.	10 год.
		Семінарські	
		14 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		30 год.	56 год.
Вид контролю:			
іспит	іспит		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 42 год.: 30 год. (1:0,7)
 для заочної форми навчання – 16 год.: 56 год. (1:3,5)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів соціологічного погляду на проблеми формування, функціонування, висловлювання громадської думки в сучасному українському суспільстві, наукового підходу до аналізу явищ і процесів, пов'язаних з дослідженням громадської думки у різних сферах суспільних відносин, подальшого використання отриманих знань в майбутній професійній діяльності.

Завдання:

- опанування основних категорій понять соціології громадської думки: громадська думка, соціальний настрій, масова свідомість, суб'єкти та об'єкти громадської думки, канали висловлювання громадської думки тощо;
- засвоєння сутності громадської думки як феномену колективної свідомості, оціночного судження, соціального інституту;
- вивчення особливостей використання громадської думки в соціальному управлінні, політичній діяльності, проведенні маркетингових досліджень тощо;
- опанування методів, які використовуються в дослідженнях громадської думки;
- засвоєння специфіки організації і проведення конкретних соціологічних досліджень громадської думки (програма дослідження, розробка інструментарію, побудова вибірки тощо);
- ознайомлення з основними напрямками та принципами вивчення громадської думки у вітчизняній та закордонній практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність сучасних соціологічних концепцій і теорій досліджень громадської думки, етапи історико-генетичного розвитку громадської думки;
- ключові поняття і терміни соціології громадської думки;
- структурні складові та функції громадської думки;
- місце, роль та значення громадської думки в соціально-політичному, економічному та культурно-релігійному просторі;
- сучасні методи дослідження громадської думки.

вміти:

- використовувати сучасні методи добору та аналізу інформації стосовно досліджень громадської думки;
- складати програму та розробляти інструментарій соціологічного дослідження громадської думки;
- застосовувати різні кількісні та якісні соціологічні методи дослідження громадської думки;
- складати аналітичні записки та розробляти рекомендації за результатами досліджень;
- використовувати результати прикладних досліджень у політичній діяльності суб'єктів, процесах соціального управління та маркетингових програмах.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічне підґрунтя досліджень громадської думки

Тема 1. Природа та сутність громадської думки.

Тема 2. Виникнення та історія досліджень громадської думки.

Тема 3. Структурні складові громадської думки як феномену колективної свідомості.

Тема 4. Суб'єкти та об'єкти громадської думки, функції і канали висловлювання.

Тема 5. Громадська думка як оціночне судження та соціальний інститут.

Тема 6. Процеси формування, функціонування та висловлювання громадської думки.

Тема 7. Соціальний настрій як феномен суспільної свідомості.

Змістовий модуль II. Прикладні аспекти вивчення громадської думки

Тема 8. Специфіка використання соціологічних методів збору інформації у вивченні громадської думки.

Тема 9. Використання моніторингових досліджень у вивченні громадської думки.

Тема 10. Використання громадської думки у політичній діяльності.

Тема 11. Громадська думка в процесах соціального управління.

Тема 12. Маркетингові дослідження та громадська думка.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усьог о	у тому числі			
		л	с/п	Самост. робота			л	с/п	Самост. робота	
С.р	Інд.			С.р	Інд.					
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічне підґрунтя досліджень громадської думки										
Тема 1. Природа та сутність громадської думки.	5	2	1	1		7	1	1	5	
Тема 2. Виникнення та історія досліджень громадської думки.	5	2	2	1		6			6	
Тема 3. Структурні складові громадської думки як феномену колективної свідомості.	4	2	1	1		8	1	1	6	
Тема 4. Суб'єкти та об'єкти громадської думки, функції і канали висловлювання.	4	2	1	1		7	1		6	
Тема 5. Громадська думка як оціночне судження та соціальний інститут.	4	2	1	1		7		1	6	
Тема 6. Процеси формування, функціонування та висловлювання громадської думки.	4	2	1	1		7	1		6	
Тема 7. Соціальний настрій як феномен суспільної свідомості	4	2	1	1		7	1		6	
Разом за змістовим модулем 1	29	14	8	7		49	5	3	41	
Змістовий модуль II. Прикладні аспекти вивчення громадської думка										
Тема 8. Специфіка використання соціологічних методів збору інформації у вивченні громадської думки	8	4	2	2		7	1	1	5	
Тема 9. Використання	7	4	1	2		7	1	1	5	

моніторингових досліджень у вивченні громадської думки										
Тема 10. Використання громадської думки у політичній діяльності	4	2	1	1		6	1		5	
Тема 11. Громадська думка в процесах соціального управління.	4	2	1	1		7	1	1	5	
Тема 12. Маркетингові дослідження та громадська думка	4	2	1	1		6	1		5	
Разом за змістовим модулем 2	27	14	6	7		33	5	3	25	
Усього годин	56	28	14	14		72	10	6	56	

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Природа та сутність громадської думки	2	1
2	Виникнення та історія досліджень громадської думки	2	
3	Структурні складові громадської думки як феномену колективної свідомості	2	1
4	Суб'єкти та об'єкти громадської думки, функції і канали висловлювання	2	1
5	Громадська думка як оціночне судження та соціальний інститут	2	
6	Процеси формування, функціонування та висловлювання громадської думки	2	1
7	Соціальний настрій як феномен суспільної свідомості	2	1
8	Специфіка використання соціологічних методів збору інформації у вивченні громадської думки	4	1
9	Використання моніторингових досліджень у вивченні громадської думки	4	1
10	Використання громадської думки у політичній діяльності	2	1
11	Громадська думка в процесах соціального управління	2	1
12	Маркетингові дослідження та громадська думка	2	1
	Усього:	28	10

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Природа та сутність громадської думки	1	1
2	Виникнення та історія досліджень громадської думки	2	
3	Структурні складові громадської думки як феномену колективної свідомості	1	1
4	Суб'єкти та об'єкти громадської думки, функції і канали	1	

	висловлювання		
5	Громадська думка як оціночне судження та соціальний інститут	1	1
6	Процеси формування, функціонування та висловлювання громадської думки	1	
7	Соціальний настрій як феномен суспільної свідомості	1	
8	Специфіка використання соціологічних методів збору інформації у вивченні громадської думки	2	1
9	Використання моніторингових досліджень у вивченні громадської думки	1	1
10	Використання громадської думки у політичній діяльності	1	
11	Громадська думка в процесах соціального управління	1	1
12	Маркетингові дослідження та громадська думка	1	
	Усього:	14	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Природа та сутність громадської думки	1	5
2	Виникнення та історія досліджень громадської думки	1	6
3	Структурні складові громадської думки як феномену колективної свідомості	1	6
4	Суб'єкти та об'єкти громадської думки, функції і канали висловлювання	1	6
5	Громадська думка як оціночне судження та соціальний інститут	1	6
6	Процеси формування, функціонування та висловлювання громадської думки	1	6
7	Соціальний настрій як феномен суспільної свідомості	1	6
8	Специфіка використання соціологічних методів збору інформації у вивченні громадської думки	2	5
9	Використання моніторингових досліджень у вивченні громадської думки	2	5
10	Використання громадської думки у політичній діяльності	1	5
11	Громадська думка в процесах соціального управління	1	5
12	Маркетингові дослідження та громадська думка	1	5
	Усього:	14	56

Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з курсу «Громадська думка», враховуючи рівень підготовленості студентів на 3-му курсі навчання, передбачає підготовку реферату за індивідуальним питанням з курсу, самостійним складанням бібліографії з теми, підготовкою тестових завдань для самоперевірки знань, захист реферату.

8. Методи навчання

Навчальний курс «Громадська думка» передбачає використання різних методів навчання.

На лекційних заняттях використовується пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод, який дозволяє забезпечити системний характер засвоєння знань. Виходячи зі змісту навчальної та робочої програми, викладач розкриває основні питання теми, в кожному з яких виділено основні поняття, логічні зв'язки між ними. На лекціях з курсу «Громадська» доцільно також використовувати проблемний метод навчання, що забезпечує

розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів щодо вирішення тієї чи іншої проблеми.

На семінарських заняттях використовується передусім проблемний метод, а також частково-пошуковий, оскільки саме під час обговорення на семінарах, розгляду різних варіантів вирішення тих чи інших питань можливе винайдення оптимальних моделей. Репродуктивний метод на семінарських заняттях застосовується щодо студентів з певним рівнем підготовленості. Для поглиблення знань і вмінь тих студентів, які виявляють високу активність у вивченні тем курсу, є можливість використання дослідницького методу, що досягається шляхом орієнтації їх на виконання складних завдань, що потребують більшої самостійності та наполегливості.

Зміст курсу «Громадська думка» передбачає використання інноваційних освітніх технологій, зокрема ігрових, інтерактивних, інформаційних.

9. Методи контролю

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни «Громадська думка» включає:

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних завдань.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

4 бали – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

3 бали – все вище перелічене, але при відсутності авторської позиції;

2 бали – змістовне доповнення;

1 бал – поверховий виклад матеріалу;

0 балів – відсутність відповіді.

Рубіжний підсумковий контроль проводиться по завершенні вивчення змістовного модуля у вигляді модульної контрольної роботи або тестування.

Оцінювання контрольних робіт:

9-10 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;

7-8 балів – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;

4-6 балів – поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел;

1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять;

0 балів – відсутність відповідей.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

№ п/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість виду)	Кількість робіт	Результат
1.	Самостійна робота	2	6	12
2.	Контрольна робота	10	2	20
3.	Семінарське заняття	4	7	28
Підсумковий рейтинговий бал				60

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань		Іспит		Сума
Змістовий розділ 1	Змістовий розділ 2	Індивідуальне завдання	Відповідь на запитання	
30	30	20	20	100

Підсумковий контроль включає 40 балів, які розподіляються за наступною схемою: 20 балів – ІДЗ, 20 балів – практичні завдання (10 балів), теоретичне завдання (10 балів).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

11. Методичне забезпечення

1. Громадська думка: Навчальна програма курсу/ Укладач: Корнієнко Г. М. – Запоріжжя: ЗНУ, 2012. – 8 с.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Громадська думка» для студентів за напрямом підготовки 6.030101 – «Соціологія», 2016. – 12 с.
3. Методичне забезпечення семінарських занять з курсу «Громадська думка».
4. Методичне забезпечення самостійної та індивідуальної роботи з курсу «Громадська думка».
5. Методичні матеріали для заочного відділення з курсу «Громадська думка».
6. Перелік питань до іспиту та заліку з курсу «Громадська думка».
7. Контрольні завдання і тести з курсу «Громадська думка».
8. Презентації до тем курсу

12. Рекомендована література

Основна

1. Бабенко В. Видовищні комунікації: методи та форми взаємодії, естетична норма видовищності / В. Бабенко // Вісник Львівського університету. – Львів, 2011. – Вип. 34. – С. 249-258.
2. Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса / М.М. Бахтин. – М. : Худ. лит., 1990. – 543 с.

3. Голоднікова Ю.А. Политическое токшоу как всеукраинская медиаигра / Ю.А. Голоднікова // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадського. Серия «Филология. Социальная коммуникация». – 2008. – Том 21 (60). – №1. – С. 268-276.
4. Дебор Г. Общество спектакля / Г. Дебор ; пер. с фр. С. Офертас, М. Якубович. – М. : Логос, 2000. – 184 с.
5. Зеркин Д. Политический конфликт и оппозиция / Д. Зеркин // Социально-политический журнал. – 1998. – №5. – С. 96-97.
6. Ильченко С.Н. Трансформация жанровой структуры современного отечественного телеконтента : актуализация игровой природы телевидения : автореф. дис. на соискание уч. степени д. филол. наук : спец. 10.01.10 / Ильченко Сергей Николаевич. – Москва, 2012. – 47 с.
7. Ільницька У. Перформансна комунікація як політична технологія та складова іміджевої PR-стратегії збройних сил / У. Ільницька // Військово-науковий вісник . – 2009. – Вип. 12. – С. 189-200.
8. Косачова О. Специфіка ведення дискусій у політичних ток-шоу на вітчизняному телебаченні / О. Косачова // Культура України . – 2014. – Вип. 45. – С. 193-201.
9. Курбанов А. Политическая оппозиция : теоретико-методологический аспект / А. Курбанов // Вестник МГУ. Серия 12. Политические науки. – 2005. – №5. – С. 90-95.
10. Мазурок А. Інтент-аналіз виступів представників українського опозиційного політикуму : латентне vs реальне / А. Мазурок // Український соціум. – 2012. – № 4. – С. 57-70.

Додаткова

1. Май М. Медіа-політика в інформаційному суспільстві / Пер. з нім. В. Климченко та В. Олійник; За ред. В. Іванова. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. – 286 с.
2. Мальцева О. Інформаційний простір сучасної України : політика як видовище / О. Мальцева // Схід : аналітико-інформаційний журнал. – 2009. – № 9 (100). – С. 108-113.
3. Островська Н. Характерні риси і критерії моделі політичних ток-шоу [Електронний ресурс] / Н. Островська // Теле- та радіожурналістика . – 2014. – Вип. 13. – С. 282-290.
4. Політологічний енциклопедичний словник / За ред. Ю. Шемшученка, В. Бабкіна. – 2-е вид., доп. і пер. – К. : Генеза, 2004. – 400 с.
5. Політологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О. Бабкіної, В. Горбатенка. – К. : Видавничий центр Академія, 2001. – 528 с.
6. Саєнко І. Опозиційна діяльність як важлива складова політичної конкуренції в умовах демократії [Електронний ресурс] / І. Саєнко. // Політологічні записки. – 2013. – №7. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Polzap_2013_7_37.pdf
7. Сергеев А. Политическая оппозиция и оппозиционность : опыт осмысления понятий / А. Сергеев // Социально-гуманитарные знания. – 2004. – №3. – С. 127-135.
8. Чайка І. Карнавальні аспекти політичного ток-шоу: соціально-філософський аналіз / І. Чайка // Гілея : науковий вісник. – К., 2010. – Випуск 34. – С. 307-314.
9. Чумак В. Діяльність парламентської опозиції : корисний досвід для України / В. Чумак. – К. : МЦПД, 2007. – 182 с.
10. Яцюк Г. Особливості комунікативної ситуації у телевізійному жанрі ток-шоу (на матеріалі сучасної англійської мови) / Г. Яцюк // Вісник Київського Національного університету імені Тараса Шевченка. Іноземна філологія. – 2005. – № 39. – С. 30-32.
11. Мансуров В.А. Контент-анализ СМИ: проблемы и опыт применения. / Под редакцией В.А. Мансурова. – М. : Институт социологии РАН, 2010. – С. 10-12.

13. Інформаційні ресурси

1. Бурмака М. Контактна телевізійна програма дискусія як жанр [Електронний ресурс] / М. Бурмака. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1580>.
2. Денисенко О. Запитання ТК : – Які політичні ток-шоу ви дивитеся? [Електронний ресурс] / О. Денисенко. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/mediasuspilstvo/expert/20051021/>
3. Доманська М. Новаторські та традиційні риси у форматі ток-шоу як комунікаційного жанру [Електронний ресурс] / М. Доманська. – Режим доступу: <http://inf.oa.edu.ua/dopovid/domanska.pdf>
4. Недопитанський М. Телевізійне ток-шоу: секрети популярності та виробництва [Електронний ресурс] / М. Недопитанський. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/mdex.php?act=article&article=1363>.